

KESKKONNAAMET

Triin Leetmaa
Riigimetsa Majandamise Keskus
rmk@rmk.ee

Teie 12.12.2024

Meie 09.01.2025 nr 6-2/25/490

Kaitseväe keskpõlügeni metsise hüvitusmeetmete tulemuslikkuse seirest

Austatud Triin Leetmaa

Andsite¹ Keskkonnaametile teada, et Riigimetsa Majandamise Keskus (edaspidi RMK) kavandab Kaitseväe keskpõlügeni hüvitusmeetmete raames veerežiimi taastamistöid Kõrve, Niinsoni, Vikipalu ja Pikva metsise püsielupaikades ning Maapaju looduskaitsealal. Märkiste, et tulenevalt hüvitusmeetmete kavast peab veerežiimi taastamise projektides nägema ette taastamistegevuste tulemuslikkuse seiremeetmed. Arvestades, et kõik nimetatud alad paiknevad ühes piirkonnas soovib RMK neid käsitleda ühe tervikuna ning koostada kõigi alade kohta ühise seirekava. Soovisite teada, kas Keskkonnaametil on suuniseid seirekava koostamisse ning kas lisaks veetaseme ja metsisemängude seirele tuleb ette näha täiendavaid meetmeid.

Vastusena Teie küsimusele toome välja järgneva:

Kõrve metsise püsielupaik. Seisukoht püsielupaigas veerežiimi taastamise kavatsusele on antud 04.03.2024 kirjas nr 7-9/24/2624-2 ja projektile 09.12.2024 kirjas nr 7-9/24/23651-2, kus on välja toodud projektalale jäävad teised kaitseväärtused.

Niinsoni metsise püsielupaik. Seisukoht püsielupaigas veerežiimi taastamise kavatsusele on antud 07.03.2024 kirjas nr 7-9/24/2620-2 ja projektile 17.12.2024 kirjas nr 7-9/24/14223-5, kus on välja toodud projektalale jäävad teised kaitseväärtused.

Pikva metsise püsielupaik. Seisukoht püsielupaigas veerežiimi taastamistööde kavatsusele on antud 31.07.2024 kirjas nr 7-9/24/14209-2, kus on välja toodud projektalale jäävad teised kaitseväärtused.

Maapaju looduskaitseala (edaspidi LKA) ja Vikipalu metsise püsielupaik. Olemas on seisukoht Maapaju LKA-l ja Vikipalu metsise püsielupaigas veerežiimi taastamise kavatsusele 24.05.2024 kirjas nr 7-9/24/9248-2, kus on välja toodud kõik Maapaju LKA-l olevad kaitseväärtused. Maapaju soo idaservas võiks jälgida võimalusel ka rabakiilide ja konnade arvukuse ja liigilise koosseisu muutusi.

Veerežiimi taastamistööde kompenseeritavas sihtliigiks nimetatud aladel on metsis. Metsisele suunatud hüvitusmeetmete rakendamist ehk metsise arvukust ja selle muutusi ning lokaalseid mõjutegureid tuleb jälgida riikliku metsisemängude seire osana ja riikliku seire metoodikat järgides. Riiklikku seiret korraldab Keskkonnaagentuur (KAUR). Uuendatavas metsise tegevuskavas (kinnitamise ootel) on tavapäraseks mängude seiresammuks kavandatud 6 aastat. Arvestades hüvitusmeetmete tulemuslikkuse hindamist on vajalik seiresammuks kavandada 3 aastat analoogselt varasema kaitseväe harjutusaladel rakendatud praktikaga (Keskkonnaagentuur 2020), kusjuures lisaks mänguasarukonna suurusele on

¹ Kiri on registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 12.12.2024 nr 7-9/24/25283 all.

vajalik seirata ka mõjutegureid vastavalt riikliku seire metoodikale. Sellest tulenevalt on vajalik kavandatud seirekord lisaks 6-aastase sammuga riiklikule seirele. Soovitatav on ka korraldada seire vahetult enne taastamistööde algust eelneval kevadel ja taastamistööde lõppemise järgsel kevadel. Lisaks peab aga planeerima vahendid nihkunud metsisemängude keskosade koheseks üles otsimiseks. Mängu kolimine toob kaasa täiendava välitöövajaduse, millega täna riiklikus seireskeemis piisavalt ei arvestata. Hüvituslaladel kolinud mängude otsimisele peab planeerima iga-aastaselt vähemalt kuni 3 täiendavat välitööpäeva. Sellise 3 aastase sammuga seireperiood peab kestma vähemalt 12 aastat (2 põlvkonda) peale taastamistööde valmimist.

Nii metsise kui tedre elupaikade kvaliteeti mõjutab oluliselt kuivendus, millest tulenevalt on elupaiga kvaliteedilangus suur ning samuti on olulised inimeste poolt tekitatud häiringud. Seega aitab veerežiimi taastamine säilitada sealset soometsade struktuuri ja nimetatud liikidele sobilikke elupaikasid. Projekti käigus tuleb hinnata ka metsise elupaiga muutusi ja arvestada metsisele sobilike elupaiga nõudmistega ehk metsise elupaik ei tohi projekti järel halveneda. Kõrve, Niinoni ja Vikipalu püsielupaikade vahele jääb ka Anija-69 must-toonekure püsielupaik (KLO3000491). Kuigi meil ei ole andmeid kindlate toitumiskohtade osas, on üsna tõenäoline, et liik võib neid kasutada. Veerežiimi taastamine mõjub liigile eeldatavasti positiivselt. Oleks hea, kui projekti oleks kaasatud liigiekspert (nt kotkaklubi või antud klubi liige), kes annaks sisendi ja jälgiks liigi seisundit piirkonnas. Taastamistööd peaksid olema planeeritud ajavahemikku 1. august kuni 31. jaanuar, mis jääb väljapoole liikide pesitsus- ja mänguperioodi.

Samuti tuleb enne veerežiimi taastamistööde alustamist läbi viia seire, et fikseerida tegelik seisund, mille põhjal on võimalik hiljem hinnata tööde tulemuslikkust.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Helen Manguse
juhataja
keskkonnakorralduse büroo

Gerda Kirs 5427 0402 (looduskasutus)
gerda.kirs@keskkonnaamet.ee

Triin Ristmets 5698 1773 (looduskasutus)
triin.ristmets@keskkonnaamet.ee

Maria Rätsep 5698 9604 (loodushoiutööd)
maria.ratsep@keskkonnaamet.ee

Roman Zuzjonok 5690 2018 (loodushoiutööd)
roman.zuzjonok@keskkonnaamet.ee

Agu Leivits 510 1175 (juhtimine)
agu.leivits@keskkonnaamet.ee

Valerija Svatskaja 5193 3976 (vesi)
valerija.svatskaja@keskkonnaamet.ee

Egle Smith 5697 0213 (keskkonnakorraldus)
egle.smith@keskkonnaamet.ee